

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Aabenbaring, Kunst og Vidskab

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 294. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_312_10-txt-shoot-idm1766/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Sandse-Verdens Forklaring, som først ved Legeme's Opklarelse kan gaae for sig. Dette skeer, i det vi tilegne os og udbrøkke Israels Aabenbaring, thi derved opreises dyt sande Menneske aandig i os, og Prophetien opfyldes.

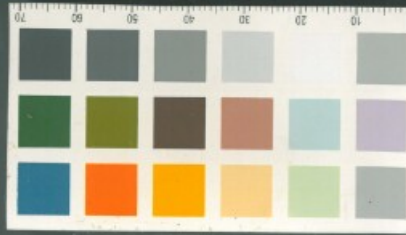
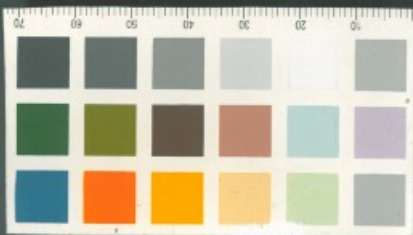
Spørge vi nu, hvorledes det kan gaae til, da spørge vi om en Vidskab, der kan giøre os Oplysning en begribelig, hvilket, som vi have seet, er et unyttigt Spørgsmaal, da det er umueligt, at Mennesket i Tiden kan komme til at begribe, hvad han ei naturlig kunde have nogen Forestilling om. Enhver af Oplysningens Følger maa i Grunden være ligesaa ubegribelig som den, da de jo samtlige i den have deres Grund, de kan kun af os begribes i deres Følge af den, som et fortløbende Underværk, der aandig udtykker hvad der naturlig skulde udviklet sig. Mennesket skulde paa naturlig Maade kommet til den Forstand, at han var et virkelig Billede af den evige Sandhed, og at Verden var et Billede af ham, altsaa at han var Stabet: Ordet i sin Kraft, dertil skal vi ogsaa komme, men paa overnaturlig Maade, thi vi ere det ikke længer i os selv: i vort Legeme, men kun i Christo ved Troen: ved det hellige Samfund med Ham i Anden. Vort Legeme, som ved efterhaanden at forfines, skulde aabenbaret os det Sandstige Vilkaar og

lært os at forfine alt Sandstigt, saa vi helligt kunde begribe det, som Andens Stabning og Billede; vort Legeme funket sammen i sig selv, gaaer nu naturligt ikke Forklaringen, men Oplosningen i Møde, og kan kun ved en underfuld Oplysning eller Forsvælgning, paa een Gang werde det Redskab for Anden, hvortil det efterhaanden skulde været udviklet, derfor kan Anden aldrig her blive os haandgribelig, og aandig Vidskab bliver derfor, i Fortænkningen, aldrig meer end en Skygge af hvad den skulde været. Allerede derfor er det baarlige, at eftertragte Vidskab for dens egen Skyld, da den kun kan siige os hvorledes Alt skulde være, uden at have Kraft til at forvandle det dertil. Vidskabs Nytte bestaaer kun derti, at den skal paaminde os om at eftertrage i Anden, hvad der ei kan naaes i Risikoen, at sætte det Haab til Evigheden, som ei kan opfyldes i Tiden, at søge i Christo hvad vi ei kan finde i os selv: det suidkomne, i Sandhed forklarede Menneske. Dette skal beti, og tillige, mod den kiedelige Fornuft's Anfald, forsvare Troen; men for at giøre det, maae den naturligvis ikke hævde sig over Troen, eller udgive sig for den, og det er en farlig Klippe, hvorpaa vi saa let kan lide Skibbrud og tabe Troen, at det er helligt Mial for hver Christen, idelig og alvorlig at advare baade sig selv og andre

med det sande Guds Ord: Kundskab opbæ-
 ser, kun Kiærlighed opbygger. Aldrig
 glemmes denne Advarsel lettere og aldrig behøves
 den høiere, end i Dage, som de nærværende, da
 Hjertets Kulde paa den ene og en falsk Gnosis paa
 den anden Side, gjøre det nødvendigt for doglærde
 Christne i Vidskab at søge Paamindelse og Forsvar.
 Jeg ved det jo vel, at de fleste mene, jeg i at
 Gald kunde spare mine Advarsler, dels fordi den
 Vidskab jeg taler om er Latet bevænt, og dels
 fordi den er af Sneytes-Art; men dermed dyffer man
 mig ei i Søvn, thi den Dag kommer saa vist, som
 den alt var her, da man skal indsee, at den Vel til
 Vidskab jeg peger paa, er den eneste, som fører til
 noget Forsvarligt, og da skal man vel saae at
 see, at man kan i Forstanden være ganske enig med
 mig, og dog kun spille med Skjægerne af Troe og
 Haab og Kiærlighed. Sagen er og saare for-
 staaelig, thi den kiødelige Fornuft kan i Verden ligesaa-
 lidt opreises som Legemet, hvori den har sat sig fast;
 i det opreiste Menneske kan og maa der udvikle sig
 en aandelig Forstand, som ingen tilsvarende For-
 stand eller Personlighed har i os, uden forsaavidt
 Christus boer ved Troen i vort Hjerter. Fornuften
 har imidlertid naturlig Forstanden i sin Haand, og
 stræber naturligviis at drage den høiere Forstand til

sig: vi som Personer stræbe at anskaffe os
 den Forstand som ene hører Kristus til, og komme
 let til den Indbildning, at vi have opreist os
 selv, hvorved vi da i Grunden fornægter Kristus,
 og henseer paa os selv, hvad der kun er sandt om
 ham. At vi derved modsiges os selv, da Ingen som
 falder fra Kanden, men kun den der selv for-
 nedret sig, kan opreise sig selv, er ganske rig-
 tigt, men at Fornuften ikke er bange for en Selvs-
 Modsigelse, naar den mener at see sin Fordeel deri,
 viser ikke blot Galdet, men ret klart de nyere Philo-
 sopheres Systemer, og hvad der gjør Blandsværket
 muligt, er at Mennesket vel, hvis han ikke var
 faldet, kunde, som Kristus, fornædret og
 opreist sig selv, som Verdens Løser. Eenheden
 af Natur og Historie, som maa forubsættes og skal
 frembringes, men kan kun frembringes ved en ubes-
 gridelig Guddoms-Konst, den begynder man at
 haabe kan frembringes ved Fornuftens Konst, saas-
 snart man anseer selv den sande Vidskab i For-
 nuften for andet end en Skygge, og da man nu
 ikke formaar at gjøre Kiød til Kand, saa stræber
 man at gjøre Kand til Kiød. Saa gjorde Hedning-
 en indtil Christi Tid og frembragde derved en bogs-
 vendt Skygge af Menneskets bestiktede Forret-
 3 B. (21)

faa gjorde Papisfen indtil Luther kom, og gav os
derved en bagvendt Skygge af kirkelig Kunst;
faa gjorde Humanisten indtil vore Dage, og gav os
en bagvendt Skygge af kirkelig Vidskab; Histo-
rien er derved blevet lang, og lys og lærerig; men
vel vogte vi os for at give Efter = Støtten en bag-
vendt Skygge af universal = historisk Kunst og Vid-
skab, thi da maatte Støtten forsvinde i Naturens
store Skygge = Rige!

Velkomst til Danne = Kongen.

Held den Konge, hvem Folket ledsager
Stille, veemodigt af Bøe!
Ham med Jubel det artig modtager,
Sangen sig løfter i Sky;
Saa og med Sool daler Fuglens Rost,
Høvet sig klar, naar det rodmær i Øst.

Held Dig! Koning i Danmarks Vange!
Det er din Arvegangs = Ret;
Fulgt med Raadet, og hilset med Sange,
Kærlig vor Koninges = Hæd;
Folket i Skoven har Fuglens Viis,
Lagren og Sangen er Straalernes Priis.

